

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

-1980-

Αθήνα, 13 Ιανουαρίου 2016

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

**ΟΜΙΛΙΑ ΚΩΝ/ΝΟΥ ΜΙΧΑΛΟΥ, ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΕΕ & ΕΒΕΑ, ΣΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ
ΜΕ ΘΕΜΑ: «ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΣΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ:
ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ Ή ΑΙΤΙΑ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΔΙΕΞΟΔΟΥ»**

[συνδιοργάνωτες εκδήλωσης:

Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος (ΚΕΕΕ),
Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Λιανικής Πωλήσεως Ελλάδος (ΣΕΛΠΕ),
Σύνδεσμος Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού Ελλάδος (ΣΔΑΔΕ),
Ένωση για την Προάσπιση των Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ΕΡΚΟΔΙ)]

Σκοπός της σημερινής εκδήλωσης είναι να ανταλλάξουμε απόψεις και θέσεις για ένα πραγματικά μείζον ζήτημα, αυτό της μεταρρύθμισης του ασφαλιστικού συστήματος της χώρας, που κατά γενική ομολογία ασθενεί βαρέως.

Το ΕΒΕΑ, πριν από λίγες ημέρες, ολοκλήρωσε και δημοσιοποίησε ολοκληρωμένο πλαίσιο προτάσεων για μια ριζική, αξιόπιστη και αποτελεσματική επίλυση του συνταξιοδοτικού ζητήματος.

Η μελέτη μας αυτή αποτελεί μια πρόταση νέας αρχής, καθώς περιγράφει ένα τελειώς νέο σύστημα που θα μπορούσε να δώσει αξιοπιστία στο ασφαλιστικό σύστημα και να χτίσει από την αρχή σχέσεις εμπιστοσύνης με τους ασφαλισμένους του.

Θέλω να υπενθυμίσω ότι πριν από έξι χρόνια, το Νοέμβριο του 2009, το ΕΒΕΑ είχε και πάλι επιμεληθεί μιας εμπειριστατωμένης μελέτης, με θέμα την κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα. Μιας μελέτης που παρουσίαζε τις σημαντικότερες πτυχές του ζητήματος και πρότεινε συγκεκριμένες στρατηγικές κατευθύνσεις για ένα βιώσιμο και λειτουργικό ασφαλιστικό σύστημα.

Τότε, είχαμε επισημάνει την ανάγκη για μια νέα αρχή. Για μια ουσιαστική μεταρρύθμιση, η οποία θα έλυε το πρόβλημα οριστικά και δια παντός. Μια μεταρρύθμιση που δεν θα σταματούσε στο «όσο αντέχουμε πολιτικά» - όπως συνέβη τις προηγούμενες τρεις δεκαετίες - αλλά θα προχωρούσε και θα έφθανε στο «όσο πρέπει».

Δυστυχώς, αυτό δεν έγινε. Είμαστε πάλι εδώ, με το ασφαλιστικό να βρίσκεται ξανά μπροστά μας, όπως όλα τα διαρθρωτικά προβλήματα που κρύβαμε κάτω από το χαλί στις εποχές της οικονομικής ευημερίας: μεγεθυμένο και κακοφορμισμένο, εξαιτίας της ύφεσης και της δημοσιονομικής στενότητας.

Με αυτά τα δεδομένα λοιπόν προχωρήσαμε στην εκπόνηση αυτής της έκθεσης, από την οποία θα μου επιτρέψετε να επισημάνω ορισμένα βασικά σημεία.

Κατ' αρχήν το γεγονός ότι η προσέγγιση ως προς τη διαχείριση του ασφαλιστικού έχει αντιστραφεί μετά το 2010: από τις συζητήσεις χωρίς πράξεις, περάσαμε σε πράξεις χωρίς συζήτηση. Μέχρι το 2010 είχαμε έναν ατελείωτο «διάλογο» για το ασφαλιστικό, όμως στην πράξη δεν είχε προχωρήσει τίποτα εκτός από ελάχιστες

εξαιρέσεις. Τα τελευταία έξι χρόνια, βλέπουμε αντίθετα έναν καταγιισμό νομικών αλλαγών και περικοπών, χωρίς συζήτηση, χωρίς μια συνεκτική στρατηγική, χωρίς κατεύθυνση. Βλέπουμε αλλαγές να προτείνονται και να εφαρμόζονται στο πόδι, μέσα σε κλίμα βιασύνης και πανικού. Είτε για να περάσουμε την επόμενη αξιολόγηση από τους δανειστές, είτε γιατί μεγαλώνει απειλητικά η «τρύπα» των ταμείων.

Κάτι τέτοιο βλέπουμε να συμβαίνει και τώρα, με την αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών να λειτουργεί ως λύση ανάγκης, για να μην περικοπούν οι κύριες συντάξεις. Πρόκειται για ένα μέτρο που, όπως έχουμε τονίσει, πλήττει ευθέως την επιχειρηματικότητα, την απασχόληση, την προσπάθεια για ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας. Πάμε δηλαδή να καλύψουμε, όπως – όπως μια άμεση ανάγκη, με τρόπο που υπονομεύει την ανάπτυξη και κατ' επέκταση τη δυνατότητα τροφοδότησης του ασφαλιστικού συστήματος.

Κι αυτό είναι ένα από τα σημαντικά ζητήματα που αναδεικνύει η έκθεση του ΕΒΕΑ: η κεντρική αξία για τους σημερινούς και αυριανούς εργαζόμενους και συνταξιούχους είναι η ανάπτυξη. Κάθε σύστημα συντάξεων τροφοδοτείται από την παραγωγή. Για να έχουν σύνταξη οι ηλικιωμένοι, πρέπει να έχουν δουλειά τα παιδιά και τα εγγόνια τους. Πρέπει η οικονομία να παράγει και να δημιουργεί βιώσιμες και καλές θέσεις εργασίας. Με άλλα λόγια: το σύστημα ασφάλισης δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ανεξάρτητα από το στόχο της ανάπτυξης.

Από την άλλη, βεβαίως, δεν μπορούμε να παραβλέπουμε και την ανάγκη για δικαιοσύνη απέναντι στους σημερινούς συνταξιούχους. Η Ελλάδα αντιμετωπίζει την έμπρακτη διάσωση των προσδοκιών πάνω στις οποίες χτίστηκε το σύστημα συντάξεων και πλήρως εισφορές η πλειοψηφία των συνταξιούχων. Σε μια χώρα που έχει απολέσει το 25% του ΑΕΠ της η προσαρμογή των συντάξεων είναι αναγκαίο κακό. Όμως η προσαρμογή αυτή θα πρέπει να επιμερίζεται δίκαια. Χωρίς εξαιρέσεις και παραθυράκια που ευνοούν ή προστατεύουν κάποιους σε βάρος των υπολοίπων.

Η παραβίαση του περί δικαίου αισθήματος δεν πλήττει μόνο την οικονομική ευημερία αυτών που θίγονται. Πλήττει και τη μελλοντική λειτουργία του συστήματος, το οποίο γίνεται αυτόματα αναξιόπιστο. Γιατί να πληρώσει σήμερα κάποιος εισφορές, γιατί να πιστέψει στο σύστημα, όταν οι υποσχέσεις που δόθηκαν στους προηγούμενους ακυρώνονται εν μια νυκτί;

Αυτή είναι, ουσιαστικά, η εξίσωση που καλούμαστε να λύσουμε: χρειαζόμαστε ένα ασφαλιστικό σύστημα που θα συνδυάζει την ανάπτυξη με τη δικαιοσύνη. Ένα σύστημα που δεν θα στηρίζεται στο «όποιος πρόλαβε», δεν θα στηρίζεται στο «να πληρώσουν οι άλλοι».

Χρειαζόμαστε ένα σύστημα το οποίο θα διευκολύνει την ανάπτυξη: εξασφαλίζοντας τους εργαζόμενους και ευνοώντας αποταμιεύσεις. Και όχι ένα σύστημα το οποίο θα υποσκάπτει την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, θα τροφοδοτεί ελλείμματα και θα επιβαρύνει την παραγωγή – είτε μέσω υψηλών εισφορών είτε μέσω του προϋπολογισμού και άρα της φορολογίας.

Για να το θέσουμε απλά: δεν μπορούμε να είμαστε γενναιόδωροι με τις συντάξεις, χωρίς αυτές να υποστηρίζονται από μια δυναμική παραγωγή. Καλές και σταθερές συντάξεις μπορούμε να έχουμε μόνο σε μια οικονομία που ανθεί και αναπτύσσεται.

Πάνω σε αυτή τη βασική λογική, χρειάζεται να κάνουμε μια νέα αρχή ως προς το ασφαλιστικό. Για να ανακτηθεί η αξιοπιστία του συστήματος και για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά του.

Η έκθεση που παρουσιάζουμε προτείνει ένα βασικό πλαίσιο αλλαγών, που υλοποιείται σε τρία βήματα:

- Πρώτο και άμεσο χρονικά βήμα είναι η εξαγορά δημοσιονομικού χρόνου, με την υιοθέτηση βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων μέτρων δημοσιονομικής ευστάθειας. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν ένα σύστημα ποσοστιαίων εισφορών, με δυνατότητα εξομάλυνσης για αυτοτελώς απασχολούμενους και αγρότες, την προσαρμογή των κλιμακίων του ΕΚΑΣ, τη συνένωση ταμείων κ.ά.
- Το δεύτερο βήμα, που τοποθετείται εντός του 2016, αφορά τη λήψη πολιτικών αποφάσεων σε πέντε κρίσιμα σημεία:
 - ο Διατήρηση της συνολικής επιβάρυνσης στα σημερινά επίπεδα για 20 χρόνια.
 - ο Συνεξέταση κυρίων και επικουρικών συντάξεων και πιθανώς εφάπαξ.
 - ο Συνεξέταση παλαιών και νέων συντάξεων, ως ανεξάρτητο θέμα δικαιοσύνης.
 - ο Διάκριση πρόνοιας-ασφάλισης και αντανάκλαση της κάθε διάστασης στην κρατική σύνταξη. Μηχανισμός της νοητής κεφαλαιοποίησης.
 - ο Σκεπτικό ενός υποχρεωτικού πυλώνα στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα.
- Το τρίτο βήμα, το οποίο τοποθετείται σε βάθος διετίας και μετά από διάλογο, αφορά τη δημιουργία συστήματος τριών πυλώνων, όπως αυτό που έχει αξιοποιηθεί σε αντίστοιχες μεταρρυθμίσεις στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες.

Πρόκειται για ένα μοντέλο που διακρίνει τους ρόλους της κοινωνικής και επαγγελματικής αλληλεγγύης. Ιεραρχεί προτεραιότητες και αφήνει ευρύ πεδίο ευελιξίας για αποκλίσεις από το μέσο όρο, οι οποίες όμως δεν επιβαρύνουν τρίτους. Στην τελική ανάπτυξη του το σύστημα αυτό, εξασφαλίζει ποσοστό αναπλήρωσης γύρω στο 70% των τελικών αποδοχών, παρόμοιο με τα ισχύοντα στην ΕΕ.

Κρίσιμο σημείο είναι ότι το όποιο σύστημα πρέπει να αντικαταστήσει το σύνολο της σημερινής προστασίας γήρατος, δηλαδή κυρίων συντάξεων, επικουρικών συντάξεων και εφάπαξ.

Εξίσου σημαντικό σημείο είναι ότι ο κρατικός πυλώνας πρέπει να είναι σημαντικά μικρότερος από σήμερα, προκειμένου να αφήσει χώρο για να αναπτυχθούν οι νέοι πυλώνες. Επίσης σημαντική διαφοροποίηση από άλλες προτάσεις είναι η σύντμηση της μεταβατικής περιόδου προκειμένου να αρχίσει η απόδοση του πλήρους συστήματος ταχύτερα.

Η Ελλάδα δεν αντέχει άλλη αναβολή στην αναμόρφωση του ασφαλιστικού. Δεν μπορούμε πλέον να αντιμετωπίζουμε το πρόβλημα με μπαλώματα και με δόσεις. Δεν μπορούμε να πορευόμαστε χωρίς πυξίδα για το που θέλουμε και που *πρέπει* να πάμε.

Έχουμε ένα σύστημα που δημιουργεί σοβαρές ανισότητες. Έχουμε ένα σύστημα άδικο, με ασφαλισμένους δύο κατηγοριών και με μια ολόκληρη γενιά – της οποίας οι ασφαλιστικές εισφορές έχουν ήδη αρνητική απόδοση. Έχουμε ένα σύστημα που επιβαρύνει δυσανάλογα την οικονομία, αφού για κάθε ευρώ που παράγει η χώρα τα 25 λεπτά σχεδόν πρέπει να αφαιρούνται για την παροχή συντάξεων. Έχουμε ένα σύστημα που επιβάλλει υψηλό μη μισθολογικό κόστος, υπονομεύοντας την επιχειρηματικότητα και την απασχόληση, τις ίδιες δηλαδή τις πηγές, από τις οποίες τροφοδοτείται.

Έχουμε ένα σύστημα που στηρίζεται σε λογικές προηγούμενων δεκαετιών, σε μια χώρα, σε μια οικονομία, αλλά και σε έναν κόσμο που έχει αλλάξει δραματικά. Δεν μπορούμε να επιμένουμε σε ένα ασφαλιστικό σύστημα του χθες, για να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις του σήμερα και του αύριο.

Εμείς κρούουμε για μια ακόμη φορά τον κώδωνα του κινδύνου. Και δεν μένουμε σε αυτό. Για μια ακόμη φορά, διατυπώνουμε συγκεκριμένες προτάσεις. Έγκυρες, τεκμηριωμένες, υπεύθυνες, ρεαλιστικές. Ελπίζουμε ότι έστω και τώρα θα βρούμε ανταπόκριση».